

Кафанлаш

05:00 / 18.01.2017 9993

Маййитни кафанлаш ҳам фарзи кифоядир. Лекин маййитнинг дафнига лозим бўлган ҳамма сарф-ҳаражатлар унинг ўз молидан, ўзининг моли бўлмаса, унинг нафақасини қилиши керак бўлган одамнинг молидан, у ҳам бўлмаса, байтул молдан қилинади. У ҳам бўлмаганда эса, ўзига тўқ мусулмонларнинг маошидан олинади.

Кафанликнинг сифати:

Кафан оқ бўлиши, тирик инсон кийиб юрса ҳам арзийдиган мато бўлиши афзал. Эркакларга ипак матодан кафанлик қилиш жоиз эмас, аёлларга эса макруҳ. Чунки кафанни ипакдан қилиш исроф ва пулни зое қилиш бўлади. Аёлларга ипак кийиш тириклик чоғларидагина мубоҳдир.

: لاقُهُ نَأْمَلَسَوِ هَيْلَعُهُ لَلِ لَّصَّ لَلِ لَوُسَرْنَ عَأْمُهَنْ عَالَلِ يَضْرَبُ سَابَعُ نَبَانَع
مُكَاتُومَ آهِي فِ اُونْفَكُو مُكَبِ آيْ ثَرِيْحْ نَمَ آهِنَ إِفَ ضَ آيْ بَلْ لَمُ كَبِ آيْ ثَنَمَ اَوْسَبَلِ

Ибн Аббос розиаллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: “Кийимларингизнинг оқ ранглисини кийинг, чунки у энг яхши кийимларингиздандир. Маййитларингизни ҳам ўша билан кафанланг”, деганлар.

Абу Довуд ва Термизий ривояти.

Абу Довуднинг ривоятида:

أَلِ " لَوْ قِي مَلَسَوِ هَيْلَعُهُ لَلِ لَّصَّ لَلِ لَوُسَرْنَ عَأْمُهَنْ عَالَلِ يَضْرَبُ سَابَعُ نَبَانَع
أَعْيَرَسُ بُلْسُيْ هِنَ إِفَ نَفَكَلِ آي فِ اُولَ اُعْتِ

“Али розиаллоҳу анҳу Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг

“Кафанда ортиқчаликка йўл қўйманглар. Чунки у тезда суғириб олинади», деганларини эшитганман”, дейилган.

Маййитнинг кафанини яхши қилиш мустаҳаб саналади.

هللا ىلص هللا لوسررنا : امه نعلل اضر- ةءاق وبأو هللا ءبع نب رباج نعل
: لاق ملسو هيلعل

« هَنَفَكَ نَسْحُيَلَفِ هَاخُ مَكْدَحَانَفَكَ إِذَا »

Жобир ибн Абдуллоҳ ва Абу Қатода розиаллоҳу анҳумолардан ривоят қилинади:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам “Қачон бирортангиз ўз биродарини кафанласа, унинг кафанини яхши қилсин”, дедилар”.

Муслим ривояти.

Агар оқ мато топилмаса, бошқа ранглиси ҳам бўлаверади.

هُوَ أَوْرِيحٌ أَوْ بَوْتُ يَفِيهِ رَمَنٌ يَفِيهِ لَطْمٌ لِدَبْعِ نَبِيٍّ زَمَحَ نَفَكَ هَلَلٌ لُوسَرَّرْنَا رِبَاجِ نَعِ
يُذَمَّرُ لَلِ

Жобир розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Ҳамза ибн Абдулмутталибни йўл-йўл бир ки-йимга кафанладилар”.

Термизий ривоят қилган.

Кафан хиллари:

Кафан уч хил бўлади.

- Зарурий кафан;
- Кифоя кафан;
- Суннатга мувофиқ кафан;

1. **зарурий кафан** – фарз соқит бўладиган даражадаги кафан бўлиб, маййитнинг баданини бир сидра ўраса бўлди. Зеро, улуғ саҳобий Мусъаб ибн Умайр розиаллоҳу анҳу бир дона кийимлари ила дафн қилинганлар.

عَوَسْمَتَلَن مَلَسُو هِلَع هَلَلَا يَلَصَّيْبَن لَعَامَ اَنْجَاه : لاق ، هِنَع هَلَلَا يَضْرِبَتَا بَخ
بَعَصْمُ مَهْنَم ، اَيْ شَرِيحًا نَم لَكُنْ اَي مَلَتَام نَم اَنْمَف ، هَلَلَا يَلَع اَنْجَا عَقَوَف ، هَلَلَا
اَمْ دَجَن مَلَفِ دُخًا مَوِي لَتُق اُهْبَدَهِي وَهَف ، هُتَرَمْت هَل تَعْنِي اَنْم اَنْمَو ؛ رِيْمُعُ نَب
، هُسْ اَرْجَحْ هَلْ جَر اَنْ يَطْغ اِنْ اَوْ ، هَلْ جَر تَجْرَحْ هَسْ اَرْ اَوْ اَنْ يَطْغ اِنْ اَوْ دَرْبِ اَلْ اَنْ فَا كُنْ
نَم هَلْ جَر يَلَع لَعَجَن نَا وَ هَسْ اَرْ يَطْغَن نَا مَلَسُو هِلَع هَلَلَا يَلَصَّيْبَن لَع اَنْ رَمَاف
رَحْ ذَالَا

Ҳаббоб розиаллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Биз Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан Аллоҳнинг розилиги йўлида ҳижрат қилдик. Бизнинг мукофотимиз Аллоҳнинг зиммасига тушди. Орамизда ўша мукофотидан татимай ўтиб кетганлар ҳам бор эди. Улардан: Мусъаб ибн Умайр розиаллоҳу анҳу, у Уҳуд кунида вафот этганди. Ўзидан биргина оқ-қора йўлли кийимини қолдирди. У билан бошини ўрасак, оёғи, оёғини ёпсак боши очилиб қолар эди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизга бошини ўраб, оёғига изхир дан бирор нарса ташлаб қўйишни буюрдилар. Орамизда изхири етилиб қолганлар бор эди. Ундан йиғиштириб келишди.

Муттафақун алайҳ.

изхир (русча лимонной травы, инглизча lemon grass) ҳушбўй ўсимликдир.

2. **кифоя кафан** – инсоннинг ҳаёт вақтида энг кам миқдоридаги кийимидир. Бундай кафан эркакларга иккита бўлади: лифофа ва изор.

Бу миқдордан ози макруҳдир. Зеро, Абу Бакр розиаллоҳу анҳу:

اَمْ هَنْ اِف ، اَمْ هَوْلَسْ عَاو ، اَمْ هِي ف يَلَصُّ اَنْ تَنْ كَنْ يَنْ دَلَلَا نِي دَهَّ يَبَّوْث ي ف يَنْ وُنَّ فَا ك
بَا رْتَلَاو لَهْمَلَل

“Мени шу намоз ўқиб юрганим иккала кийимни ювиб, шу билан кафанланглар. Чунки кафан йиринг ва тупроқ учундир”, деганлар.

Аёллар учун эса учта бўлади: лифофа, изор ва химор.

3. **суннатга мувофиқ кафан** – эркаклар учун изор, қамис, ва лифофадан иборатдир. Зеро, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам учта кийим: қамис, изор ва лифофа билан кафанланганлар.

ةثَالْت ي ف مَلَسُو هِلَع هَلَلَا يَلَصُّ هَلَلَا لَوْسَر نَفَا : لاق ، ةرْمَس نَب رِبَا ج نَع
«لَم اَكَلَا» ي ف يَدَع نَبَا هَاو "ةفَا فَا لَو ، رَا زَاو ، صِي مَق : بَاوْثَا

Жобир ибн Самура розиаллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

“Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам уч кийим: қамис, изор ва лифофага кафанланганлар”.

Ибн Адий “Комил”да ривоят қилган.

Аёллар учун эса қуйидаги ҳадисда келтирилганидек бешта либос бўлади.

مُتَّعِنَا بِثَلَاثَةِ أَقْحَامٍ يَبْنِي لَنَا أَنْطَاعًا مُمْلُوءًا نَأْكُفُ أَهْتَافَ وَذَنَعِ يَبْنِي لَنَا ثَنْبًا مُوْتَلُكًا
سَلَّحَ لَنَا لُحُوسًا رَوِيَتْ لَنَا أَقْرَحَ الْإِبْوَثِ لِي فُذِّعَ بَتَجَرُّدًا مُتَّعِنَا بِثَلَاثَةِ أَقْحَامٍ يَبْنِي لَنَا
دَمْحًا وَدَوَادُ وَبَاهَا وَرَأَبِ وَثَابُ وَثَاهَا لَنَا وَنِي أَهْتَافَ كُفَّعَ مَبَابِلًا دَنَعِ

Лайло бинти Қониф ас-Сақафийя розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

“Набий соллalloҳу алайҳи васалламнинг қизлари Умму Кулсум вафот этганида уни ювганлардан бири эдим. Пайғамбар соллalloҳу алайҳи васаллам бизга аввал “ҳиқо”ни, кейин “диръ”ни, кейин “химор”ни, кейин “милҳафа”ни бердилар. Сўнг уни яна бошқа кийимга киритилди.

Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам эшикнинг олдида ўтириб олиб, унинг кафанини қўллари билан бизга битта-биттадан бериб турдилар”.

Абу Довуд ва Аҳмад ривоят қилишган.

- **Қамис** (юқоридаги ҳадисда диръ-аёллар кўйлаги) - бўйин тагидан, то оёқ остигача ўрайдиган мато, енгсиз ва ямоқсиз.

- **Изор** (юқоридаги ҳадисда ҳиқо) – лозим маъносида бошнинг тепасидан, оёқ остигача бўлган мато, тириклар изори эса белдан пастига кийиладиган кийим туридир.

- **лифофа** – изор сингари лекин, кафанликни тугиб қўйиш учун тепа ва паст тарафлардан бироз ортиқроқ бўлади.

- **Химор** - бошни ўрайдиган мато, рўмол.

- **Хирқа** (юқоридаги ҳадисда милҳафа) - икки кўкрагини ўраб қўядиган, ёпинтириладиган мато.

Майитни кафанга ўраш:

Майитга ювгандан кейин, кафанлашдан олдин, аввалги мақолада айтиб ўтилганидек, хушбўй суртилади. Кейин майит қуйидаги тартибда кафанланади:

Олдин лифофани ерга ёйиб, ханут суртилади. Сўнг унинг устига изор ёйиб, ханут ва кофур суртилади. Майитни аввал қамис билан ўраб – албатта, унга ҳам ханут ва кофур суртилган бўлади – ёйилган изор ва лифофа устига қўйилади, изорни аввал чап, сўнг ўнг томонидан ўралади. Кейин лифофани ҳам шу тарзда ўраб чиқилади. Ташқи кўринишига ханут қилинмайди.

islom.uz Image not found or type unknown

Аёл кишига: лифофа ва изор ҳудди эркакларга ёйилганидек ёйилади. Сўнгра жасадни изор устига қўйиб, диръ (қамис) кийдирилади. Қамис устидан хирқани кўкраги ва қорни билан боғлаб қўйилади. Сочларини икки бўлак қилиб кўкрагига диръ устидан қўйилади ва химорни сочи тепасигача лифофа остига олинади. Сўнг изор ва лифофа билан ўралади.

Кафан ўралиб бўлганидан сўнг, очилиб кетмаслиги учун, лифофани тепа, паст, ва белидан боғлаб қўйилади. islom.uz Image not found or type unknown

Жўрабоев Юсуфжон Исроилжон ўғли